

KORRESPONDENT—KRAIOWY Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z Warszawy dnia 4. Czerwca. Kommissya Edukacyina Kor: za zebraniem się zupełnego osób kompletu dnia 31. Maja rozpoczęła sessye swoje w Pałacu Rzpłtey *Kraśńskich* zwanym.

Z Nowego Miasta dnia 27. Maja. Zgromadzeni Senatorowie, Urzędnicy i Obywatele Wdztwa *Rawskiego* w *Nowym Mieście*, mieyscu seymnikowania do obrad Wdztwa naznaczonego, pod zagaianiem JW. *Lasockiego Kaszt: Gośtyńskiego*, Kawalera *Polskich* i innych Orderów; JP. *Libiszawski* Podstoli i Marszałek Konfed: Ziemi *Rawskiej* zastępował mieysce Marszałka. Obrani są Posłami na Sejm następujący: JWW. z Wdztwa *Rawskiego*, to jest: z Ziemi *Rawskiej*, *Kamocki* Skarbnik *Bielski*, *Dyscur* Pułkownik regimentu Gwardyi pieszey Lit: z Ziemi *Sochaczewskiej*: *Hrabia Skarbek Szamb: J. K. Mci*, *Plichta* Regent *Sochaczewski*; z Ziemi *Gośtyńskiej*: *Włodek* Podkomorzy *J. K. Mci*, *Lutoborski* Regent *Ziemski Rawski*.

Po seymikach w spokoyności zakończonych, dawał obiad wielki dla licznie zgromadzonego obywatelstwa JW. *Lasocki Kaszt: Gośtyński*.

Z Dubienki dnia 23. Maja. Liczno przybyli obywatele Wdztwa *Belskiego*, niemniej *Wołyńskiego*, wszyscy dnia tegoż zaproszeni na wieczerzę od JW. *Gurowskiego Kaszt: Bułkiego* z największą wspaniałością przyjmowani byli, przy której wieczerzy zdrowie N. PANA, JW. Marszałka zastępcy *Pułaskiego*, tudzież N. Generalności, Marszałka mieyscowego wraz z Konfederacją, Urzędników i Obywateli spełniane było, przy wyborney muzyce dętey tegoż JW. *Kasztelana*; Nazajutrz o godzinie prawem wyznaczoney, pod zagaianiem tegoż Senatora pierwsze

Bełskie Pośelskie seymiki po zakordonowaniu Wdztwa Bełskiego odprawione z naywiększą spokojnością zaszły, na którym obrani są Pośtami JWW. Cieszkowski Marszałek tegoż Wdztwa, Oranjski Chorąży, Rokossovski Rotmistrz Kawal: Narod: Kawal: Ord: Sgo Stanisł: Łaskarzewski Kons: Konf:, którzy to stosowne do dzisiejszey okoliczności instrukcyę odebrali.

Z Włodzimierza dnia 28. Maja. W tuteyszym mieście z Wdztwa Czerniechowskiego obrani są unanimitas i bez opozycyi w czasie zwyczajnym Seymików Pośtami JWW. Rochozinjski Łow: Łucki, Kawaler Ord: S. Stanisł: Ludwik Goliński Pis: Łaski Mar: W. Kor: Ignacy Łada Łobarzewski Major, Ludwik Fabrycy Konsyl: Konfederacyi.

Wyznaczenie Kommissyi w interessie JOO. Xiążąt Kurlandzkich.

KONFEDERACYA GENERALNA OBOYGA ZŁĄCZONYCH NARODÓW.

Będąc skwapliwą do oddania sprawiedliwości każdemu, zwłaszcza zaś osobom, które będąc iey Wazallami, mają prawo do pozyśkania iey protekcyi względem praw swoich, żąda udecydować finalnie spory, które mogą się zdarzyć między JO. Xiążęciem Panującym Kurlandzkim i Semigalskim, a Bratem iego Xciem Bironem, i Sukcesorami iego; z tego powodu wyznaczają dla rozpoznania stanu sprzeczki między niemi zachodzącey, względem Testamentu Oycowskiego, iako też pretensyi do sukcesyi, któraby mogła wypaść, Deputacyą złożoną z JPP. Kazimierza Platera Kaszt: Trockiego, Piotra Ożarowskiego Kaszt: Woynic: Jozefa Ossolińskiego Kaszt: Podł: Moszyńskiego Sekret: W. Lit: Badeniego Szambel: J. K. Mei, Raczyńskiego bywszego Mars: Nad: Kor: Kurzenieckiego Chor: Pińsk: Łopota bywszego Obożn: Lit: którzy to WW. i UUr: Delegowani w komplecie przynaymniey osób pięciu mają weyść w rozpozna-

nie wszystkich tych spraw, i dać opinią w całym interesie. Dan w Grodnie na sefiiyi Konf: Gen: O. N. d. 14. Maja 1793.

Antoni Pułaski Marszałek (L. S.)	Józef Zabiello Low:
K. W. Woł: Konfed:	W. Lit: Mar: Konf: Gen:
Gen: Kor: Zastępca.	W. X. Lit: Zastępca.
Franciszek Chrzyszczewski Gener:	Jan Zarzycki Gener: Konf:
Konf: Kor: Sekretarz.	W. X. Lit: Sekretarz.

Deputacyi do Ekonomiiw J. K. Mci wyznaczony prze-
pisane urzządzenie.

KONFEDERACYA GENERALNA OBOJGA NARODÓW.

Wyznaczywszy Deputacyą do ułożenia Projektu względem wyświecenia użytków z Ekonomii Królewskich w Koronio i Litwie będących, i sposobu powiększenia dochodów ztąd funduszu, chee, aby ta Depatacya pro basi swego projektu wzięła ułożenie dzierżawy 12. letniey per plus offerentiam ustanowionej z dobrze zrozumianego Dóbr wszelkich stanu i położenia, pod które rozporządzenie z okazyi założonej fabryki kosztem J. K. Mci w Koziennicach, że ten klucz podchodzić nie ma, deklarując, wszelako dochody iakie się okażą z onego, do mas-sy procentów ogólnych należeć będą. Dan w Grodnie na sefiiyi Konf: Gener: O. N. d. 14. Maja 1793. R

Antoni Pułaski Marsz: (L. S.)	Józef Zabiello Low.
W. Woł: Mars: G. K.	czy W. Lit: M. K. G.
Kor: Zastępca.	W X. Lit. Zastępca.
Franc: Chrzyszczewski General-	Jan Zarzycki G Konf: W.
ney Konf: Karoni Sekretarz.	X. Lit. Sekietarz.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A N G L I A.

Z Londynu dnia 13. Maja. Na 2godzinną Pana Grey względem reformy Parlamentu mowę, P. Jenkinson odpowiada narzekając wielce, że w czasie terażniejszey wojny rozpoczęty jest cał niewczesny wniosek o reformie Parlamentu. Gdy nie tayo jest ni-

komu, że się powiązały niektóre towarzystwa zmierzające ku temu iedynie, aby lud wzburzyć do nagłego powstania, przez rozruch Ojczyznę kłócący, lubo wiadomo jest, że tenże lud raz pobudzony do gwałtownych zamiarów, nie tak łatwo zacosniety być może do spokoyności i zachowania obowiązków stanu swego. Smutny tego przykład stawi dzisiejsza Francya, owe dawniey śliczne Królestwo, dziś w tyśiącznych nieszczęśliwościach pogrążone. Straszna ta lekcyja powinna być wielką nauką dla wszystkich Państw w dobrym rządzie i spokoyności zostać pragnących. W tym czasie gdy zdrada wewnątrz, a wojna zewnątrz wzmagą się, nie pora myślećcale o nowościach.

Mieszkańcy W. Brytanii żadney nie mają przyczyny uskarżania się. Obowiązek jest Reprezentantów zasiadających w Parlamencie, aby się przykładali do szczęśliwości Obywatelów *Anglii*, ci dosyć są teraz szczęśliwi. Właściciel każdy, bogaty, kupiec i uczony, wszyscy mogą być za Reprezentantów obranemi i przyłożyć się do dobra Ojczyzny. Gdyby Reprezentacya we wszystkich punktach była równa, ta pewnieby szkodliwą tym samym została. Trzeba dać ucha ludowi, ale nie ulegać iego kaprysom przeszkodę czyniącym zbawiennym radom prawodawstwa. Uskarżamy się na długi Narodowe, któż ich przyczyną, ieśli nie wojna? a te wojny iako to Roku 1741. i 1766. izaliż nie od ludu żądane były? Tenże lud i *Amerykańskiey* usilnie żądał wojny, póki wielkich nakoniec strat nie postrzegł, które potym odmianę w opiniach sprawiły. Trzeba zaiste, aby Prawodawcy mądrzy niepodległemi byli ludowi, i gdyby na odmienności iego niezasadzali zdań swoich. Daymy to, gdyby lud sam zgromadzić się mógł w iedno miejsce, czyliżby duch partyi między nim samym niepowstał? Nim się zgodzim na reformę Parlamentu, trzeba wprzód reformować naturę ludzką, i do iednomyslności rozróżnione przyprowadzić zdania. Demokra-

cya zupełna, jest ze wszystkich rządów naygorsza. Gdzież na świecie szukać Konstytucyi, któraby łączyła tyle pożytków, i gdyby w równym stopniu dobro przyspieszała powszechne, iak *Angielska*? Ona to w sposób nayszczęśliwszy iednoczy w rząd ieden Monarchią, Arystokracją i Demokracją. Pożytki i nie doskonałości do każdego z tych rządów p zylączonem tak miarkuie, że iedna drugiey przywary umniejsza, poprawia, i zupełnie do stopnia przyzwoitego doskonałości przywodzi. Żądania podane teraz Izbie, naywiększym *Anglii* zagrażają niebezpieczeństwem, i dla tego nayzupełniej odrzucam takowe wnioski. Niech co chcą mówią o naszej Konstytucyi Ichmość Miłośnicy nowości, ja zawsze to iednak utrzymywać gotowem, iż gdyby mi dla Państwa iakiego przepisać zbiór praw, i gdyby niższą Izbę gdzie ustanowić poruczono, nie innybym wziął model, tylko *Anglii* Konstytucją, tak co do zasad pierwiastkowych, iako też co do porządku całego, bądź w dawaniu rad, co się ma czynić, bądź w uskutecznienu, co się ustanawia.

P. *Wyndham* przeciwko zdaniu P. *Grey* z obojętnym powstaie orężem. Raz metafizycznych, drugi raz pełnych wyszydzenia wyrazów nieskapi. Nigdy powiada, nie była jeszcze proźba Izbie podana, któraby się wszelkim zdrowego rozsądku prawidłom bardziej okazywała być przeciwną, iak dzisieysza od Pana *Grey* niezmiernie długą, choć daremną całe, utrzymywana mową. Gdyż mimo naywiększą uwagę, którey nieubliżyłem w tej godnego Reprezentanta słuchaniu perory, nie mogłem iednak tego doysć, izali to był punkt stosujący się do pożytku Narodu, czy do polepszenia praw naszych. Godny mówca usiłujący iak mogąc swe wniesienie poprzeć, iedne argumenta piy na iakimśi pożytku, drugie niy na prawach *Anglii* wspierał. Może niektóre i mocne znalazły się dowody, ale cóż, gdy niewczesne? Równości żądamy. A iednak pytam, czyli

możemy być iey kiedy pozbawieni w iednych punktach? iako nierówności w drugich? Niech co chcą mówią, zawsze ja znajdę, i wszyscy ze mną równość i nierówność w ludziach. Cóż więc oto w daremne zachodzić sprzeczki? gdy wypływa koniecznie i z samego składu towarzystwa ludzkiego, i z natury nierównych koniecznie w wielu rzeczach, lubo sobie równych wszystkich ludzi, niech sobie kto głosi iaką chce demokracją, zawsze iednak muszą się wszyscy zgodzić nakoniec, że w iednych rzeczach równość, w drugich nierówność musi, wypadać. A tego obojga nikt odmienić przez żadną w świecie rewolucją niepotrafi.

Gdy *Francuzi* dokażą tego kiedy, że wszyscy ludzie będą sobie we wszystkim równi, dopiero dozwolę, iżbyśmy o to samo i my domagać się mogli. Ale to próżna *Metafizykacya*.

Mniema godny Reprezentant, że te same liczne podpisy Obywatelów okazują naturalną wszystkich ludzi równość w iednakowey zawartą woli, a z tey wnosi, iż liczby więkzey zgodzenie się, powinno maieyszą liczbę obowiązać, i nawet przymusić do wykonania tych przepisów, na które się tamta zgodziła. Widoczna rzecz, że sama ta większość przeciwna jest równości. Lecz roztrząsanie tych wysokich spekulacyi bardziey ptzyzwoiteby szkole iakiey było uczonych ludzi, niżli wielkiemu zgromadzeniu Narodu o pożytkach iego namyslaiącemu się. Przeto nie dalej o tym nie mówię.

Rozumiejąc bowiem, że możnaby Narodem władać przez argumenta metafizyczne, jest to samo, co mniemać, iż młyn obracać się będzie, albo mury skakać na dźwięk instrumentów piękney muzyki.

Apostołowie równości, dotąd ieszcze nie dali nam iasney definicyi, co by to ich święte, iak oni nazywają znaczyło słowo. Toż samo i o innych pierwsiatkowych zdań prawidłach, od tych Nowatorów utworzonych, możnaby mówić. Ulubiony oni ten chcą

nayusilniey zaszczepić swóy w polityce wynalazek, iż samą tylko liczbą, przewyższająca wola powinna wszystkie towarzystwa ludzkie rządzić, i Państwa całego świata. I tym to fałszywym tak mocno dotąd utrzymywanym, a jednak ciemnym do zrozumienia, i nigdy iasnie wytłumaczyć się niemogącym zdaniom przypisać należy wszystkie straszne burze, które iak potop iaki całą w bezdenney przepaści największych klęsk pograżyli *Francya*.

Europa cała zagrożona jest tymże wylewem, a my nie będziemy ostróżni? i bardziey niż dotąd czuyni? Nowości nas uwodzić będą? I nad przepaścią stanąwszy zguby, klócić się oto nieprześcianiem, kto rychley wepchnąć w nią innych potrafi, choćby i samemu przyşzło zginąć? Nie poymię tey nieczulości, i tey nieuwagi.

Skutki wynalezionego prochu są straszne, lecz niczym one są w porównaniu z tym złym, które propozycye te metafizyczne przyniosły na świecie, gdy wywróciły naypięknieysze w Europie Królestwo. Twierdzą niektórzy, iż rząd terażnieyszy Francuzów na prawach Człowieka wspiera się, i na większości zdań ludu. Jabym rad, gdyby kto mi to dowiodł, że sama większość, choć i bezrozumna, skoro się iedni przeciwko drugim zgodzą, ma zawsze utrzymać. Takim sposobem dway podróżni, którzyby w puszczy spotkali zgo, mieliby prawo go zamordować, ieśli by się na to zgodzili. Gdy mówią, że każdy rząd jest dla ludu, pozwalam na to, ale nie na to, iż przez sam lud może bydź co rozumnie postanowionym. To jest bowiem rzecz pewna, iż im licznieysze są zgromadzenia, tym większym podlegają niesprawiedliwościom. Rządzący teraz we Francyi nie zgadzają się z ludem, chyba w tym tylko, że się obawiają iedni, i drudzy zaboystw, a wszyscy przez takowych frogosć, swe panowanie chcą utrzymać. Wiedoczna rzecz, że i u nas przez drogi uboczne zamieszanie pragną niektórzy wprowadzić. Tylko ich

proźbom dogodźcie, a obaczycie sami, czy będziecie w stanie dać tamę ich zamiarom. Doświadczyście, czy nie przewrócą całego Królestwa, którego fundamenta na skale dziś zdają się być umocowane. Trzeba lud rządzić, iako oyciec rządzi dziećmi, ale nie dawać się szalonym iego powodować zapędem. Przypatrzeć się tylko z uwagą, co dziś wyrabia lud Francuzki z Konwencją swoją, a dopiero chciałbym wiedzieć, iżali się kto znajdzie, aby pragnął od rozhukanego pospolstwa być kiedy rządzonym? Ale mówią: dla tego źle się dzieje we Francyi, że tam inni ludem rządzą. To być zawsze musi, iż w szalonym zapale lud od kogoś kierowany bywa, a naygorzey, gdyby tenże lud od własnych podżegany był kaprysów, które alboż kiedy rozumem rządzone bywają? Niechże nas Bóg uchwali od tego, gdybyśmy takowego doczekali się kiedy systema rządu, które na nierozumie i anarchii całą swą wspiera władzę. Na samo wspomnienie tak okropnych skutków, iestże któryby nie był wskroś przerażony? I znajdzie się więc ieszcze taki, któryby tych okropności pragnął kiedy w swej Ojczyźnie doświadczać? Niechciałbym o prawdziwych Anglikach być tego rozumienia.

Następuje rozmowa sławnego Adwokata P. Erskine za Reformą, i innych Reprezentantów mocne spory, które do przyszłej odkładają się korespondencyi.

Dnia 15. Maja. Rada wyspy Jamayki uchwaliła nadgrody 10,000. funt: szter: za przesadzone drzewo chlebowe w Anglii, które zowią *l'Arbre à pains*. Kapitan Bleggh komendant okrętów, który to szacowne przywiozł drzewo będzie miał nadgrody na swą osobę 5,000. funt: szter: Rośnie to drzewo w Azji na wyspach Filipińskich, a naybárdziej na wyspach Goam i Tenian. To drzewo wyższe za nasze iabłonie zwyczajne, liście ma czarne, owoc wielki, iak duże jabłka, łupinę grubą i twardą, wewnątrz zawiera iakby ciasto iakie pulchne, miękkie i sma-

ku dziwnie przyjemnego. Przez całe 8. miesięcy utrzymuje to drzewo na sobie owoc, bardzo zdrowy i smaczny, ale nie trwały, bo przez 24. godziny tylko po zerwaniu może być używany, potem się psuje i kwaśnieje. Mieszkańcy tamtych wysp innego pokarmu nieznają, tylko tym jedynym z tego drzewa karmią się owocem, a jednak filni są, czerstwi i długo pośpolicie żyją.

Dnia 17. Maja. Sejsja Parlamentu we wtorek. Ustanowiony został Bill względem Katolików Szkocyi. Xże Noorfolk podał liczbę ich 20.000. i powtórzył żądanie, iżby mieli też same prawa co i Katolicy w *Irlandyi*. Bill pozwala im pewnych praw pod warunkiem odprysiężenia się tych Papieskich ustaw, któreby przeciwne były spokojności obywatelskiego towarzystwa.

Stany *Amerykańskie* pozwoliły uzbrajać okręty swe kupieckie przeciwko okrętom *Mocarstw* wojujących z *Francją*, dla dania francuzkim w przypadku pomocy.

BELGIUM.

Z *Luxemburga* d. 16. Maja. Piszą z *Bruxelli* iakoby pod czas bitwy dnia 11 Maja zaszley, z wielką innemi sławny *Santerre* w niewolę dostał się *Austryakom*, lubo inne wiadomości z *Paryża* donoszą, iż ten Generał tam się dotąd znajduje, i owszem, że się wybiera z wyskiem przeciwko *Rokoszanom* do Departamentu *Vandée* maszerować.

DANIA.

Z *Kopenhagi* dnia 21. Maja. Poseł od dworu *Danjskiego* *P. Bourke* do *Neapolu* wyznaczony, przez *Berlin* do *Wiednia*; a Poseł do *Polski* wysłany *Graf Ferdynand de Luckner*, do *Warszawy* drogę swą już przedsięwzieli.

FRANCYA.

Z *Paryża* dnia 15. Maja. Listy z *Tours* d. 8. i 10. Maja donoszą, że buntownicy w *Thoult* 3.000. niewolników od nas wzięli, także, iż 5.000. Wolun-

taryuszow dobrowolnie do nich przeszło, że batalion ieden Marsylczyków potykał się z niemi żądneym nie przyjmując kapitulacyi, że 10. razy z Fortecy *Thoaft* wywieszali białą chorągiew Obywatele, lecz ow batalion zawsze z murów zrywał, nakoniec z bagnietami wypadł na buntowników. Nastąpiła bitwa żwawa, poległi wszyscy inni, prócz óciu. Listy prywatne donoszą, że Marsylczykom, którzy wpływali do zabójstw popełnionych d. 10. Augusta nie pardonowano.

Buntownicy nazywają siebie woyskiem Chrześciańskim. Woluntaryuszow zatrzymują, a Chłopow odsyłają do domow, skoro tylko przysięgną bronić wiary katolickiey, i Ludwika XVII. za Króla uznawać. Kommissarze u wieśniaka iednego znaleźli taki abszeyd: *Dominguet* Generał Kawaleryi i woysk Chrześciańskich pozwala NN. do domu iść po wykonaney przysiędze: iż wiernym Religii, Ludwikowi XVII. i Królestwu Francuzkiemu będzie, a przeciwko woyskom Chrześciańskim nigdy oręża nie podniesie.

Niepomyślności wewnątrz kraju coraz się bardziey wzmagają. Od nie małego czasu postrzegali znaiący się na składzie politycznych interesow, że nigdy by caley nawet Europy złączone razem siły nie potrafiły do tego nakłonić Francyi, aby formę rządu gwałtem sobie narzuconą kiedy przyjęła, ale to uważano, iż rychło, czy późno, wewnątrz tego mocarstwa powstanie Kontra-Rewolucya, i ta nayprędzey wszystkiego dokaże. Zda się, że ten już zbliża się moment. Powodem są do tego zbyteczny rygor Partyi rządzącey, tudzież niektórych nad miarę przesładowanie osob, mało albo nic nieprzewiniałych, nakoniec samey Konwencyi z sobą zaiadłe utarczki, a bardziey zawziętość Jakobinow, i od nich na takie bezprawia nastroionych zwolenników. Ztąd bunt rozpoczęte nayprzód w Departamencie *Vandée* sześć już, czyli siedm ogarnęły Departamentów. Cały kraj *Piktawii*, część *Bretanii* po lewey stronie

Loary, i *Andegaw* od Insurgentów są opanowane, którzy do Departamentów *Indrs* i *Loary* rozciągają swą władzę. Prawie wszędy Konwencyi wojsko jest zbite i rozproszone. Miasta niektóre iako to *London* i inne wezwały do siebie Rokoszanów, otwierając im bramy. Słychać, że się ich wojska coraz bardziej do Paryża zbliżają. Liczą już więcej niż 100,000. choć nie wszyscy są uzbrojeni, ale wszyscy są zapalczywi. Miasto *Nantes* opanowane, gdzie do 400. Patryotów kazali powiesić.

Generał *Bouillé* i *Xzē de Lambesc* mają nad znaczne-mi Dywizyami kommendy. Co zaś dawniey Konwencyi doniesiono, że Generał *Gaston* zabity, i to się nie prawdzi. Znaczne ma i bitne pod swą kommendą wojsko.

Miasto *Cambray* szubienicę kazało przed jedną z bram swoich postawić, gdzie takowy dano napis: *Municipalni Miasta Kameraku wspominają z największym obmierzaniem i gniewem, że zdrajca Dumourier urodził się na ich łonie. Kto tedy przechodzisz, miej z nami spółnie go w nienawiści! a wy Tyranni lękajcie się!*

Dnia 16. Maja. Dwaj Kommissarze do Departamentu *Rhone* i *de la Drôme* donoszą pod dniem 12. że znaleźli *Marsylią* w kontrarewolucyi. Sekcye powiadają, Trybunał i Kommissyą centralną zniósł, nasze pakiety zatrzymane i przeglądane były. *Barbaroux* i *Guadet* usiłują dowieść, że *Marsylia* od Anarchii odstąpiwszy do rządu i prawa przysła, i takiey kontrarewolucyi życzyć należy. Gdyby toż samo *Paryż* uczynił, rzeknie drugi: Francya uratowałaby się. Mistaby znowu Francya wojnę obywatelską; odezwie się trzeci. Konwencya dekretuje odwołanie Kommissarzy i rzecz całą do Kommissyi odsyła.

W tym obywatelki z miasta *Orleans* stawiają u krtek i mówią: Mężowie nasi, oycowie, krewni i przyjaciele, starzy i chorzy bez wyłączenia zostają wepchnięci do więzienia we dnie i w nocy, samo nawet miasto jest więzieniem, wszelka komunika-

cya zewnątrz przecięta, interessa odłogiem leżą; trzy osoby nie mogą się odważyć rozmawiać bez boiaźni niebezpieczeństwa wzięcia w areszt; trzykroć Kommissarzom memoriał podaliśmy prosząc o sprawiedliwość, ostatni odebrano przy zgromadzeniu 100. osób, i cały skutek tego był, że nas proszono być na uczcie. Dostyc już miasto *Orleans* dało dowodu swego Patryotyzmu, gdy 600. przeciwko buntownikom, i a 600. drugie przeciwko nieprzyjaciolom zewnętrznym wysłało.

Ta prośba z oklaskami przyjęta została, i do Kommissyi Prawodawczej dla prędkiego ułatwienia odeślano.

Na dniu 13. donosi *Santerre*, że ma w pogotowiu do 14,000. wojska do marszu przeciwko buntownikom, a zatym 100,000. i 80. armat już wysłanych jest przeciwko tymże.

N I E M C Y.

Z *Wiednia* d. 15. *Maja*. W pośród najwyższych przygotowań do kontynuacyi wojny, pewne jakieś, lubo jeszcze bardzo nie widoczne domyslanie się, czyni nam nadzieję, że bliżej podobno jest pokoy, niżeliby się go spodziewać można.

Dla Węgrow ma bydz Edykt względem Religii pod prassą, przez który prawa Protestantów bardziej znówu ściśnione bydz mają.

Z *Philippsburga* nad *Renem* d. 17. *Maja*. Pod *Belheim* niedaleko *Landau* między naszym i Francuzkim wojskiem przyszło do mocney i żwawey utarczki. Dziś wcale z rana pod kommandą Generała *Custine* stojące liczne wojsko niespodzianie zewsząd i z znaczną artylleryą napadło na nas z największą odwagą. Wojsko nasze potykało się z nieustraszonym sercem. Lecz że nieprzyjaciel znacznie przewyższał nas dosyc wielką liczbą, przeto mamy stratę, a osobliwie Regimenta Dragonii Cesarzkiej, i Infanterya Węgierska *Giulay* nazwana, będąc na nieustanny ogień kartaczowy narażona od poranku aż do południa trwa;

iący, wiele ucierpiali. Lecz nic to nie znaczy, myśmy jednak otrzymali plac, a nieprzyjaciel cofnął się do lasu *Brenen*, korpus Freykorow naszych i z komendantem wzięli Francuzi w niewolą. Dywizye Woytka Xcia de Condé i *Mirabeau* znaczną odniosły stratę.

Od Niższej Elby d. 20. Maja. W pewney Gazecie zapewniają nas, że *Dania* i *Szwecya* z sobą złączone, uzbroioną neutralność zachowają, i wzajemnie okrętów swych bronić będą. *Anglia* na to chętnie zezwoliła. Nie ma przeszkadzać obu tym Narodom do Francyi zboża wysyłać.

Wypis Listu z Kolonii d. 18. Maja. Według wiadomości z Wiednia, z razu zamysłano osadzić Ministra *Beurbonville* i 4. Kommissarzy Konwencyi Narod. w Fortecy *Spielberg*, ale obawiając się, by tym posępkiem nie narazić niewolników Austryackich, którzy są w ręku Francuzów, na przykre z nimi obchodzenie się, odmieniono ten zamiysł na inny, i już (jak mniemać można) rozpoczęte są umowy z Konwencyą Narodową względem zamiany tych Branców za Królowę.

Zapewniają, że Dom Austryacki do zaboru Polski należeć nie będzie, i gdyby nawet miał co zabierać, to nie więcej, jak Miasto *Krakow*, gdy Zamek tego Miasta może być obrócony na dobrą Fortecę, któraby załazniała *Gallicyą* i *Węgry*. W tym momencie pracują około wielu układów, ale gdy one obeymują rozliczne widoki, i wiele interessów połączyć razem potrzeba, nakoniec gdy ze skutku tey kampanii po większey części decyzya onych zawisła, wnieść sobie można łatwo, że te Negocyacye nie zaraz ukończone być mogą. (z *Gazety du Bas-Rhin*.)

Sławny Rotondo zabójca nieszczęśliwey *Xżney de Lamballe* powieszony w *Genewie*, gdy dowiedziono mu występki złodzieystwa i zabójstwa.

Z *Gazety Hamburgskiej* Nro 89. Kuryer do Londynu z *Peterzburga* wysłany jest z tą rezolucyą, że

Imperatorowa Jmść postanowiła przeciw Francyi wysłać posiłki w korpusie wojskowym.

Hrabiemu *d'Artois* szpadę złotą z napisem: *Avec Dieu, pour le Roi.* Z Bogiem za Króla, tudzież kosztowny dyament na guzik do kapelusza między innymi podarunkami dała. Dwór jego także iak od wielkiej Monarchini wspaniale obdarzony został.

Graf *Pr. Potocki*, który wraz z innemi do *Peterzburga* był delegowanym, od Imperatorowej Jmci Order *S. Alexandra Newskiego* otrzymał, który również iuż dawniej odebrał *JP. Pułaski* Zastępca Marsz. Konfed. Koron: (z *Gazety Hamburskiej*.)

Z *Frankfurtu* d. 25. Maja. *Xrę de Condé* wszystkie szlachcie *Bretańskiej* pod swą kommendą zosłaził, iż cała *Bretannia*, oprócz *Miasta i Portu Brest*, iuż od *Royalistów* jest objęta, którzy żądają, aby ziomkowie ich conayrychley tam przybywali, dla wspólney na wzajem pomocy.

Z *Rotterdamu* 16. Szalupów *Renem* w górę płynię do *Moguncyi*, aby dopomoc rychley to Miasto dobyć, Na tych statkach 22. armaty 24. funtowe, i 300. ludzi znajduje się.

Głoszą, iż ma wkrótce nastąpić zżachanie się *Cesarza*, *Króla Pruskiego*, *Elektora Palatino-Bawarskiego*, i *Xcia de Zweubriken*, a to w pierwszych dniach *Miesiąca Czerwca*.

Przypadający wydział woyska na *Elektora Bawarskiego* do *Moguncyi* maszeruje pod *Kommandą* *Generała Minuzzi*.

Z *Wiednia* mamy następujące wiadomości. Lubo tu jest *Rządu* największa czynność, nie dostrzegła jednak z *Portu Triestu* wywozu zboża, którego pod imieniem *Genueńskiej* flagi, niby dla *Włoskich Portów*, moc wielka przeprowadzona do *Marsylii*. Rachują więcej 200,000. worów. Nie mała to jest kwota w teraźniejszych okolicznościach.

Hr. Cobenzel nasz *Ambassador* dotąd w *Peterzburгу*, odwołany jest. Na miejscu jego będzie *Hr. Sta-*

remberg syn Poffa w Hadze zostającego. Głoszą tu, że nie będzie już poftany do tego Dworu od nas Ambassador, ale tylko do pilnowania intereffow (simple envoyé) *Gazeta du bas-Rhin*.

Dnia 16. Maja. Utarczka znówu pod *Coftheim* trwała od godziny 2. z południa do 8. wieczornej. Prusacy i Sasi na Francuzow silnie uderzywszy, stracili w zabitych, ranionych, i obłąkanych do 240. ludzi, o Francuzach niewiadomo, bo swoich rychło uwieźli z placu. Jednak przy baterji pod *Coftheim* utrzymali się. Z tey przytżyny Niemieckie woyska zagwozdziły 2. armaty, i moździerz 1. gdy nie mogły, dla tęgiego nieprzyaciół ognia, z sobą wprowadzić.

Rzeczą iest nayspewniejszyą, że na końcu tego Miesiąca Cesarz z Wiednia tu do Frankfurtu przybędzie.

Z *Austryi* d. 25. Maja. Rezerwy Artyllerya za przybyciem potrzebnych do wozów ludzi z *Gallicyi* przybyć mających, ruszy się ztąd niezwłocznie. Składa się z 80. armat, 12. i 6cio funtowych, i 250. cztero-konnych wozow. Prochu skrzyń 80. i artylleryi z 4ch kompanii. Werbunki trwają nieustannie. Oprócz dawniejszych nowe rekrutowanie nakazane, podług którego *Gallicya* 6,000. przystawić musi. Ofiary dobrowolne codzien bywają czynione. Stany *Medyolanu* złotych Ryńskich million ofiarowały, i corocznie 300,000. na wydatki wojenne dawać obowiązały się. Gdy wojenne koszta codzien się pomnażają, przeto ustanowiony będzie nowy podatek w krajach Niemieckich. Xże *Rosenberg* złożył swe urzędy dla podeszłego wieku. Prezydentem Kamery po nim *Graf Colloredo* Minister Gabinetowy, a przeszły Prezydent Kamery Nadworney *Graf Chotek*, zostać ma Ministrem Konferencyjnym.

Z *Hamburga* d. 26. Maja. Piszą z *Kopenhagi*, że Fregata Rosyjska i statek nazwany *Bricq* tegoż Narodu przybył tu do Portu dnia 8. tego miesiąca. Na

pierwszym z tych znajdował się Hr: *d'Artois*, powracający z *Peterzburga*, który w *Rydze* puścił się na morze. Miał z sobą dwóch Szlachty Francuzkich, i 3. Officerow Rosyjskich. Baron *de Krüdner* Minister Imperatorowej Jeymci przeprowadzał go incognito pod imieniem Officera Francuzkiego do Zamku *Christiansburg*. Znalazł Familią Królewską w pokojach Królowey, żony Następcy Tronu. Rozmowa pułgodziny trwała. Oglądał potym Hrabia stajnie Królewskie, Admiralicyą, i warsztaty do budowania okrętów. Nocował w Austerji, a nazajutrz łodem udał się do *Helsingör*, gdzie znowu na fregacie Rosyjskiej odbił się. Płynie do *Ostendy*, lub ieśliby wyciągały okoliczności, do *Londynu*.

S Z W E C Y A.

Z *Sztokolmu* d. 7. Maja. Królowi Jmci młodemu przyśłany jest od Imperatorowej Rosyjskiej Order S. Jędreia.

Granic między zma Państwami od ściany *Norwegii*, przez Kommissarzow z obu stron wyznaczonych ma oznaczenie wkrótce nastąpić.

T U R C Y A.

Z *Stambulu* d. 6. Maja. Rosya w Krymie na wszystkie Francuzkie okręta *Embargo* włożyła.

Na rozkaz Porty, okręta Francuzkie w kanale zostające do *Syrii* przeznaczone, znowu towary wyladować musiały.

W Ł O C H Y.

Z *Włoch* dnia 26. Kwietnia. Donoszą, że Król Angielski uznał Biskupa Katolickiego *JX. Douglas* w Londynie w charakterze *Chargé des affaires* Oyca Sgo. Przez śmierć Kardynała *Caprara* 7my kapelusze wakuie.

Z *Bastii* d. 4. Maja. Przybyło tu nieco wojska z Francji, i 2. Kommissarzow, ci imieniem Konw: Narod: Generała *Paoli* chcieli aresztować, i do Paryża zaprowadzić, lecz mieszkańcy wyspy naszej *Korsyki* mocno do niego przywiązani, oświadczyli się bronić go przeciwko wszelkiej przemocy.

DODA-

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO Y ZAGRANICZNEGO.

We Wtorek dnia 4. Czerwca 1793. Roku.

Z Opatowa dnia 28. Maja. Na dwa dni przed następującym seymikiem konfystuiąca kommenda wojska Rosyjskiego tak z samego miasta Opatowa, iako też z przedmieść i wsiów poblizszych zupełnie ustąpiła i w polach opodal miasta nad rzeczką uformowały oboz w namiotach lokowała się. Obywatele Wdztwa Sandomirskiego na seymiki trzema dniami przed temiż seymikami zieżdżać się zaczęli. Dnia 27. z rana o godz: 9. przywołana jurydykcyja sądów Konfederackich podług Rezolucyi N. Konf: Gen: pod Prezydencyą JP. Jozefa Skotnickiego Podcz: Wiślickiego Kawal: Ord: S. Stan: w niebytności Marszałka Konf: Wdztwa Sandomirskiego pierwszego *ex Ordine* Konfilyarza, wraz z obecnymi Konfilyarzami JPP. Darewskim Podśędkiem Sandomirskim, Niemiryczem, Podst: Stężyckim, Popielem Wojskim Sandomir: Orderow S. S. K. Wnorowskim Sędzią Z. Wiślickim, o godz: 11. ranney liczni Urzędnicy i Obywatele Wdztwa Sandomirskiego udali się do kościoła farnego, gdzie po odprawioney wotywie zagał seymik JP. Teofil Załuski Ssta Chenciński, iako pierwszy Urzędnik wzywając do Łaski JP. Skotnickiego Podcz: Wiślickiego Ord: S. Stan: Kaw: w niebytności Marszałka pierwszego z porządku Wdztwa Konfilyarza, który podniósłszy Łaskę wezwał zaraz podług tych Powiatów JPP. Konfilyarzow z pomiędzy obecnych za Assefforów. Wszyscy przysięgę prawem sobie przepisaną przed zagaiającym wykonali. Przeczytany Uniwersał N. PANA i Rady przy boku jego Nieustalający, tudzież Rezolucye N. Konfed: Gen: wżg ętem obrad seymiku tego; iedno myślą zgodą wybrane

osoby na Posłow z Wdztwa Sandomirskiego JWW. Teofil *Zaluski* Słta Chęciński Ord: Pol: Kaw: , Antoni *Raczyński* General Major w woysku Kor: Stan: *Ożarowski* Szeff Regimentu 7go , Konstanty *Jankowski* Szambel: J. K. Mei , *Gostawski* Konfiliarz Konfed: Sandomirskiej , Xawery *Bleszyński* Regent Kommissyi Skarb: Jozef *Śluzewski* Rot: Kaw: Nar: Ułożona od Obywatelow przepisana dla Posłow instrukcyja. JP. *Niemiryczowi* Podstołemu Stężyckiemu zapewniona wdzięczność obywatelską od Wdztwa po skończonym jego głosie usprawiedliwiającym się z obowiązkow sobie iako wybranemu Posłowi na Seymie ostatnim rewolucyinyim dopełnionych.

Z Warszawy dnia 4. Czerwca. — Dalszy ciąg Sprawy Banku Ur. Teppera i kompanii.

Dnia 1. Czerwca. W Kommissyi sądowniczey wykonali przyśleę JPP. Cyprian *Rokossowski* Kawaler Orderu S. Stanisława , Antoni *Raczyński* Gen: Maj: woysk Kor: Kommissarz Edukacyiny Kor: i Franciszek *Szymanowski* Słta Kaski.

Sąd Kommissyiny wszystkie komparycye pod czas przeszley Kommissyi zapisane , nieuznając potrzeby powtarzania onych , przyjął , i wszystkim tym wierzycielom , którzy jeszcze bądź przez siebie , bądź przez Plenipotentów nie wpisali , w dalszym ciągu wpisywać komparycye dozwolił.

Gdy UUr. *Tepper* i *Schultz* w zapisaney komparycyi swoiey niewyrazili swoiey kompanii , tedy za wnioskiem od kredytorow i za decyzją sądu do swoiey komparycyi kompanią swoją dotożyli.

Sąd wysłuchawszy od rozmaitych stron wielorakich kontrowersyi , chociaż na adcytaacyą Administracyi niepozwolił , iednak też Administracyą iako z osób składających się , które w przeszley Kommissyi komparycyą zapisały , odpowiedzi podlegać uznał , i oraz nakazał uczynić komparycyą generalną przez

Bankierów, ich Buchaltrow i przez też Administra-
cyą na dzień 10. Czerwca.

Sądy odwołane są na ten sam dzień 10. tegoż
Mca na godz. 5. po południu.

F R A N C Y A.

Z Paryża d. 16. Maja. Znowu nayniepomysłniej-
sze dochodzą nas wiadomości z Departamentow za-
chodnich. Potwierdza się: że *Angers* iest w ręku
buntowników, że wielu obywatelow z różnych Pro-
wincyi wciska się tajemnie do związku *Rokoszanow*,
i że korpus woyska ich okazuje się do 60 tysięcy
wynoszące. Twierdzą, że *Hiszpanow* iest zamiarem
przedrzeć się przez *Gaskonią* dla złączenia się z nie-
mi. Już *Hiszpańskie* korpus pomknęło się ku *Perpi-
gnan*, ztarszy się z 18. tysiącami woyska Republikant-
skiego, które się nie co usunęło. Nie można wyo-
brazić zapalczywości, iaka panuje między Royalis-
tami. Bija się z niewypowiedzianą zaiadłością, już 30.
tysięcy z obu stron zginęło w różnych potyczkach.
W większey części Departamentów dla zapobieżenia
temu szzerzeniu się, przedsięwzięto brać w areszt
wszystkich, choć naymniey podeyrzanych. Mnogość
osob oboiey płci, łączy już w więzieniach. Zdaie
się, iż ta sama ostrożność będzie i w Departamencie
Paryzkim, są i tacy, którzy chcą rozciągnąć podey-
rzenie aż do Reprezentantów Konwencyi. Trwoga
iest powszechna w tej Stolicy po odebraniu tych
smutnych nowin.

Na fesyji dnia 8. zamieszanie tak wielkie było,
że wytoczono armaty. *Rebertspierre* mówił dowodząc
potrzebę wzięcia wszystkich osób podeyrzanych w
areszt.

Inny sposób iest przedsięwzięty, to iest wysłanie
90. Deputowanych do Sekcyi Paryzkich dla przy-
śpieszenia rekrutów i dania filney pomocy przeci-
wko domowym i obcym nieprzyjaciolom. Zgodzo-
no się.

Następnie żądanie, aby ciało *Generała Dampierre* złożone było w *Pantheonie*. Zprzeciwia się temu *Danton* radząc nikomu tego honoru nieczynić, aż we 20. lat po śmierci. Dekretowano.

Departamenta *Morbihan* i *Finisterre* doprasza się przez swych Deputowanych od Konw: Nar: pomocy.

Le Cointre-Puyraveau opowiada smutny los wielu Prowincyi. Donosi, że *Generał Guetinau* poddał buntownikom 5,000. woyska, przed którym chorągiew niesiona biała do wołania żołnierzy pobudziła: *Niech żyje Ludwik XVII. niech żyje Królowa!*

DONIESIENIA.

Opieka rządu fortuny UUr. Teppera Schultza i kompanii podaje do wiadomości publicznej, iż w piątek następujący, to jest dnia 31. Maja i w dni następujące po południu o godzinie drugi w dziedzińcu na Tłomackim przez publiczną licytacją będą sprzedawane następujące rzeczy, iako to: karety angielskie poczworne i podwojne, koczki, koczki, karyolki, fiodła angielskie nowe, i stare, szory, ch monta, kufry, tłem ki, walizy, wozy, wuzki, bryki, bryczki, kary, sanie, sanice, i inne rekwiizyta staenne, do masy fortuny tychże należące.

Browar z młynem, fuszarnią, spichrzem, tudzież dworki dwa wiezдне od frontu zmieszkaniami wygodnemi, podwórzem obszernym dobrze na około oparkanionym, iako też ogrodem fuktowym, z podwoynym wiazdem naroznie przy ulicach, Krochmalna, Ciepla i Grzybowska zwanych Nro. 1031. stojące, w summie 12 tysięcy Zł: Pol: narzecz Ur. Piotra Grabińskiego burgrabiego Sieradzkiego zatrudowane są do najęcia, lub ustąpienia summy pomienionej za ułożeniem się każdego czasu. Zyczący sobie tego prawa nabyć, albo mieszkań nająć, raczy się udać do tegoż Ur. Grabińskiego na ulicy Podwałe Nro. 512. mieszkającego.

Iezel by się znajdował czł wiek bez fluzby z zaletą, któryby był zdającym do usług i Billardu, niech się zgłosi do Kanciera Korrespondenta; tam odbierze wiadomość, do kogoby się miał udać.

Szymon Otwinowski przychodzi do Miasta Bozencina, w zrośtu miernego, w sobie ogromny, czarno zarastający, brodawkę na twarzy mający, pojawiający za żonę w tymże mieście Petronellę Weplisłą pannę, rok tylko jeden z nią przemieszkał, i odniey odszedł, o którym do tych czas blisko lat 20. porzucona żona żadney nie miała i niema wiadomości, a zatym czyli on żyje, lub umarł pewną być nie może, ktoby więc wiedział o jego życiu, lub śmierci uprasza iż wyżej rzeczona jego żona o danie znać do konsystorza Sandańskiego pod adresem do Xiędza Gratkowskiego Pisarza przy tymże konsystorzu, za co wdzięczność przyzwolą przyrzeka.

Obwieszczają się Ur. Falkowski i jego wierzyciele, iż po otrzymanych na nim w sądzie kommissar: dwóch kondemnatych przypozwani są na instancją UUr. Michalskich po 3ci. raz, aby na terminie Kommissyi dnia 17. Mca i Roku bieżących przypadającym w kamienicy w Cyrkule M. S. W. pod Nro. 61. odprowadzić się mający z prawami i pretensyami swymi kwili.